

Verlag ontwikkelgesprek Bachelor Docent Muziek Koninklijk Conservatorium Den Haag

Op 30 en 31 mei 2022 is de bacheloropleiding Docent Muziek van het Koninklijk Conservatorium Den Haag gevisiteerd en beoordeeld door een extern panel van deskundigen. De uiteindelijke beoordeling wordt gedaan door de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie). Aanvullend op de beoordeling vond op 10 oktober 2022 een ontwikkelgesprek plaats tussen de opleiding en het panel over mogelijke verbeteringen binnen de opleiding. Het gesprek vond online plaats. Hierbij waren aanwezig: het voltallige panel (de voorzitter, drie panelleden en de secretaris) de adjunct-directeur Onderwijs, het afdelingshoofd Muziekeducatie, de coördinator Bachelor Docent Muziek, de coördinator Bachelor Docent Muziek Verkort en Zij-instroom, het afdelingshoofd Quality Culture en de adviseur Quality Culture.

De opleiding heeft het panel twee thema's/vragen voorgelegd:

Zou het panel willen ingaan op het totale rapport en per standaard een aantal zaken willen toelichten? Zou het panel de zaken willen benoemen waarover het positief is?

Het panel verwijst allereerst naar het rapport waarin de zaken waarover het panel positief is, expliciet worden genoemd. Het panel benoemt vervolgens zijn enthousiasme over onder meer de curriculuminhoud, de uitdagende projecten Cultweek, The Case en de Koorweek, de uitstekende manier waarop het artistieke domein vorm krijgt en naar buiten wordt gedragen en de goede sfeer en betrokkenheid bij elkaar van de verschillende stakeholders binnen de opleiding (studenten, docenten en werkveld). Daarbij zijn zeker ook de korte lijntjes tussen docenten en studenten, ook tijdens de stage, heel positief.

De opleiding geeft aan nog even te willen doorpraten over (de rol van) onderzoek binnen de opleiding, omdat zij dit onderwerp hoog op de agenda heeft staan voor verdere verbetering. De opleiding vertelt dat zij de profielinterviews bij de stage breder gaat trekken dan één docent. Verder is men bezig de leerlijn onderzoek op te pakken. De begeleiding op het gebied van onderzoek wordt in jaar 3 intensiever, maar men onderzoekt nog hoe de begeleiding beter vorm kan krijgen. Momenteel is men al bezig het onderzoek beter te monitoren en er zijn vaste begeleidingsmomenten voor het onderzoek in jaar 4 ingepland. Het panel vindt deze ontwikkelingen heel positief. De opleiding denkt verder na over haar visie op onderzoek binnen de opleiding (gericht op onderzoeksvaardigheden of juist meer op onderzoekende houding). Als een paal boven water staat wel dat het onderzoek nuttig moet zijn voor de eigen praktijk van de student en dat het onderzoek beperkt in omvang moet blijven. Wel vindt de opleiding zelf dat er meer en betere kwaliteit bronnen gebruikt zouden moeten worden en dat het onderzoek steviger onderbouwd en beter gekoppeld dient te worden aan de bronnen. Het panel vindt het positief dat het onderzoek dicht op de praktijk blijft. Het panel benadrukt het belang van het gebruik van meer en ook meer expliciete systematiek bij het onderzoek. Het op rudimentaire wijze doorlopen van de verschillende stappen in de onderzoekscyclus (theoretisch kader, onderzoek, etc.) acht het panel noodzakelijk. Bijv. via action research. Het panel wijst op de competenties 5.3 en 5.4 van het KVDO (het kunnen toepassen van onderzoek in de praktijk). Het panel geeft de opleiding mee dat een degelijke onderzoekssystematiek bij het onderzoek van belang is voor het behoud van een voldoende niveau van de onderzoeken in jaar 4. Verder doet het panel de opleiding de suggestie om te kijken of er een verbinding gemaakt kan worden met artistiek onderzoek (artistic research) aangezien hier binnen het KC de nodige kennis over aanwezig is en elementen daarvan aansluiten bij het artistieke profiel van de docentenopleiding.

De opleiding worstelt nog met de vraag hoe ze haar expliciete artistieke signatuur het beste kan onderbrengen in de competentieset. In de ogen van het panel zou de opleiding het beste kunnen starten met haar eigen visie en profiel helder te formuleren en concreet te maken (wat ben je in essentie?). Vervolgens zou zij kunnen kijken of het landelijke competentieprofiel voldoende past, voldoende dienend kan zijn voor deze visie/dit profiel. Als het landelijke competentieprofiel generiek genoeg blijkt om daaraan de eigen artistieke focus op te hangen, dan zou de opleiding bijv. haar eigen hoofddoelen kunnen koppelen aan de artistieke competentie van het landelijke kader (dus de competentie omschrijven/uitwerken naar de eigen hoofddoelen). Zo kan dan de eigen signatuur opgehangen worden aan de artistieke competentie van het landelijke competentieprofiel. Als blijkt dat de opleiding een andere/afwijkende visie heeft op het type docent dat moet worden afgeleverd, dan is ook een ander scenario denkbaar. In dat scenario haakt de opleiding niet aan bij het landelijke competentieprofiel, maar ontwikkelt zij goed beargumenteerd en onderbouwd een eigen competentieprofiel. Belangrijk is dan wel dat dit door het werkveld gevalideerd is, voldoet aan de wettelijke vereisten en de eisen voor het hbo bachelorniveau en van het croho. Het panel raadt aan om daarbij dan goed de richtlijnen in de gaten te houden en e.e.a. in overleg met het ministerie te doen en goed na te gaan of het eigen ontwikkelde competentieprofiel aan alle vereisten voldoet. Dit laatste scenario is uiteraard veel arbeidsintensiever en tijdrovender dan het eerste. Gezien de breedte van het kunstvakprofiel is het volgens het panel belangrijk voor de opleiding om bij te maken keuzes steeds goed scherp te hebben hoe de opleiding zich wil positioneren (dit geldt bijv. ook in relatie tot de aandacht voor vo, po, vmbo, etc.). Daarbij is het belangrijk zich te realiseren dat deze keuzes (m.a.w. standaard 1) consequent dienen te worden uitgewerkt in het programma (standaard 2) en de toetsing (standaard 3) en uiteindelijk zichtbaar moeten worden in het eindniveau (standaard 4). Het panel adviseert om over dergelijke zaken te sparren met zusteropleidingen.

De opleiding heeft in de periode na de visitatie hard gewerkt aan de ontwikkeling van een verbeterplan naar aanleiding van de feedback van het panel op standaard 3 van het NVAO beoordelingskader. De opleiding zou tijdens het ontwikkelgesprek het verbeterplan en de acties die daarin zijn opgenomen, graag met het panel bespreken.

Het panel complimenteert de opleiding met het geformuleerde verbeterplan. Er is al goed nagedacht over de velden en partijen die met elkaar in lijn gebracht moeten worden om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te vergroten. N.a.v. het verbeterplan passeren nog de volgende punten:

1. Het panel adviseert de opleiding om goed in het oog te houden hoe e.e.a. strak en uitgelijnd in de organisatie kan worden opgepakt. Het panel benadrukt dat in dit verband onder meer de volgende zaken erg belangrijk zijn: Wie heeft de regie? Wie monitort? Wie is eindverantwoordelijk (zodat deze persoon ook aangesproken kan worden)? Worden er extra uren gegeven? De opleiding geeft aan dat de opleidingscoördinator de inhoudelijke regie heeft, maar dat alle aanwezigen van de opleiding, alsmede de examencommissie, betrokken zullen zijn bij de uitvoering. De opleidingscoördinator heeft extra uren gekregen voor deze taak. Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om ook een externe toetsdeskundige te betrekken bij het proces. Deze kan met een externe blik proces en inhoud meebewaken.
2. Het panel ziet dat het verbeterplan zich richt op het verbeteren van dat wat er is, maar vraagt ook aandacht voor het monitoren van dat wat er nieuw komt (bijv. bij wie wordt belegd dat de kwaliteit van nieuwe toetsen gecheckt wordt?) De opleiding geeft aan dat e.e.a. voornamelijk in een werkgroep zal gebeuren, maar dat Quality Culture en de examencommissie hierbij ook via evaluaties en steekproeven een rol zullen spelen. Daarbij kan de opleiding met betrekking tot de door te voeren verbeteringen op het gebied van de toetsing aanhaken bij de grotere beweging binnen het KC om de kwaliteit van toetsen en beoordelen te verbeteren.
3. Het panel adviseert om met het oog op de borging gebruik te maken van instrumenten als toetsmatrijzen, het vier-ogen-principe bij de constructie en beoordeling van toetsen en antwoordmodellen. Ook zou een toetsplan nuttig kunnen zijn. Dit plan geeft zicht op waar in

het curriculum welke competentie op welk niveau wordt getoetst. Voor het maken van een toetsplan voor de opleiding kan gestart worden met het maken van een overzicht/matrix van waar in het curriculum de verschillende competenties nu getoetst wordt. Vervolgens ga je zo nodig aanpassingen doorvoeren (bijv. onnodige dubbelingen wegnemen, te veel focus op één competentie bijstellen, kijken hoe je met minder toetsen toch alles kunt afdekken, etc.). Bovendien kan overwogen worden om voor de competenties gedragsindicatoren te formuleren per studiejaar (verschillende niveaus dus). Zo kan tevens de groei zichtbaar gemaakt worden, en als richtlijn gebruikt worden bij formatieve toetsing (zelfreflectief vermogen). Ook kunnen deze handig zijn bij het maken van een rubric, omdat er dan al een niveauaanduiding is geformuleerd waaraan kan worden aangehaakt). Het panel vindt het positief dat de opleidingscoördinator een SKE-traject gaat volgen.

4. In de ogen van het panel is het niet nodig om alle beoordelingscriteria in de vakbeschrijvingen op te nemen als het onder 3 vermelde goed doorlopen is. Als de toets duidelijk is, is dat niet nodig.
5. De opleiding vertelt dat voor de profielstage in jaar 4 al met ingang van het huidige studiejaar één live stagebezoek en één videostagebezoek is ingevoerd. De opleiding heeft echter nog geen beslissing genomen over of in aanvulling op het werkveld ook de opleiding zelf de profielstage gaat beoordelen (momenteel beoordeelt zij alleen de reflectie op de stage). Het panel vindt dit vanuit het perspectief van de begeleiding een duidelijke verbetering. Als de opleiding ervoor kiest om zelf niet de stage te beoordelen, dan adviseert het panel de opleiding om de wijze van toetsen en beoordelen van de stage voor het werkveld duidelijker te maken. De verwachtingen van de opleiding zijn voor het werkveld nu onvoldoende duidelijk. De opleiding geeft aan dat er wel stagementorenbijeenkomsten zijn, maar dat zij het werkveld nog meer wil gaan betrekken en ook meer met elkaar in contact wil brengen om tot een beter gezamenlijk idee te komen van wat nu het gewenste niveau is. Ten aanzien van het videostagebezoek attendeert het panel de opleiding op het gebruik van i-pads hiervoor bij de opleiding in Zwolle. Ook merkt het panel op dat het bekijken van elkaars stagevideo als intervisie zeer leerzaam is. Het panel waarschuwt de opleiding er wel voor dat aan het gebruik van video-opnamen van de stage voor de toetsing/beoordeling risico's kleven (o.a. het missen van zicht op de dynamiek in de klas).
6. Voor de verkorte opleiding geeft het panel de opleiding mee dat het werken met leeruitkomsten met een goed EVC-beleid interessant zou kunnen zijn.

Ten aanzien van de BKE vraagt de adjunct-directeur Onderwijs (n.a.v. berichten uit een ander visitatiepanel) zich af of een BKE-cursus voor docenten van een docent muziekopleiding nodig is. Het panel geeft aan dat voldoende kennis van toetsen en beoordelen in het hoger onderwijs voor het docententeam van de opleiding belangrijk is. Uiteraard kan dit gefaseerd worden aangepakt. Het is aan de instelling om te bepalen welke docentkwalificaties vereist worden.

Ten slotte geven alle gespreksdeelnemers aan tevreden te zijn over het verloop en de inhoud van het ontwikkelgesprek. Er zijn verder geen vragen.

